

ПРЕС КЛИПИНГ

9. март 2012.

НАСЛОВИ

- Нова радна места само на југу Србије;(стр.2)
- “Галеника“ изгубила руско тржиште; (стр.3)
- Бизнис форум: Излаз нам је и даље далеко;(стр.4)
- Синдикати "Јата" траже социјални програм пре приватизације;(стр.6)
- Тражи се смена Маловићке и Хомена;(стр.7)
- Генерални штрајк 12. марта;(стр.7)
- Странке кокетирале са синдикатима, заборавиле раднике;(стр.8)
- Обострана корист или шминка по потреби;(стр.11)
- Оно што је у излогу, није у радњи;(стр.13)
- Закони за избегавање;(стр.15)
- Бор: Више штете него користи;(стр.16)
- Врање: Неће нову елиту и касту;(стр.18)
- Лабуристичка издаја и могући преокрет;(стр.19)
- Синдикати, погледајте Грчку!;(стр.20)
- Припреме за борбу после избора;(стр.22)
- Штедња јача од штрајкова;(стр.24)
- Синдикални семинар и радионица у Крушевцу;(стр.25)
- Истрајте, браћо Грци!;(стр.25)
- Синдикати лежерни, новинари неупућени;(стр.26)
- Фудбалу не прети опасност од штрајкова;(стр.28)
- Траже бар део заосталих плата;(стр.29)
- Путари траже паре од владе;(стр.31)

Нова радна места само на југу Србије

Б. СТЈЕЉА - Р. ДРАГОВИЋ

Отварању нових радних места могу да се надају само становници дуж Коридора 10. Редовну плату добијаће 3.500 незапослених Нишлија, 1.500 Лесковчана

КАКО ствари стоје, послу могу да се надају само становници дуж "Коридора 10" јер ће нови погони у најближој будућности ницати углавном уз ауто-пут. Редовну плату тако ће почети да зарађује најмање 3.500 будућих радника у Нишу, 1.800 у Суботици, 1.500 у Лесковцу, 1.300 у Прокупљу...

Највише радних места, судећи према подацима Републичког завода за статистику, одржало се у Поморавском округу, односно Великом Градишту, Пожаревцу, Голупцу, Кучеву, а поједини градови, као што су Сремска Митровица, Рача, Баточина, Сремски Карловци и Сјеница бележе и скроман раст запослености!

И Влада Републике Србије је, зарад подстицаја запошљавања, још 2006. донела Уредбу о привлачењу директних инвестиција у којој су детаљно побројани критеријуми за доделу субвенција. Предност је дата електронској и индустрији аутомобила, али и информационим технологијама. Други критеријум је подручје. Ако се улаже у девастиране крајеве где је ниво развоја испод 50 одсто републичког просека, подстицаји су дупло већи. А Влада РС је овом списку, у мају прошле године, додала и четири града "од посебног значаја" - Нови Пазар, Краљево, Ниш и Зајечар.

Послодавци и привредници у Србији не споре да је сваки подстицај запошљавању више него добродошао, али указују и на другу страну медаље.

Иностране компаније несумњиво доприносе већем извозу и томе да најобразованији остају у Србији, али статистика показује и лоше стране јер свако ново радно место које отвори страни послодавац утиче да се угаси девет у домаћој привреди:

- У Србији је 2008. на 1.000 нових радних места код страног инвеститора, затворено 2.500 у домаћој привреди. А данас је још драстичнија ситуација, па се на 1.000 отворених места затвори чак 9.870! - прича Драгољуб Рајић из Уније послодаваца Србије.

GRADOVI SA NAJVEĆIM BROJEM OTVORENIH RADNIH MESTA

(projekti u toku)

GRAD	BROJ	GRANA
Niš	3.500	tekstilna/autooprema
Leskovac	1.500	autooprema
Prokuplje	1.300	autooprema
Rača	1.000	tekstilna
Subotica	1.800	tekstilna/nakit
Zrenjanin	740	autooprema
Jagodina	620	autooprema/prehrambena

Послодавци као кривца наводе ”лошу државну тактику” по којој се мала и средња предузећа оптерећују огромним дажбинама због којих постају сасвим неконкурентна на тржишту и зато ”клизе” у сиву економију.

НИШ И ВРАЊЕ НАЈВИШЕ УЛАЖУ

Националној служби за запошљавање је од почетка ове године 136 локалних самоуправа поднело захтев за суфинансирање локалних акционих планова запошљавања, у укупној вредности од 787 милиона динара. Са додатним новцем Министарства економије и регионалног развоја овим ће се парама омогућити запошљавање више од 4.800 особа. Највише средстава за програме запошљавања издвојили су градови Ниш - 35 милиона динара, Врање - 30 милиона динара, Чачак - 30 милиона динара и Крушевац - 25 милиона динара.

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.239.html:369766-Galenika-izgubila-rusko-trziste>

“Галеника” изгубила руско тржиште

Д. И. К.

Земунска фармацеутска кућа не може да пласира лекове у извоз пошто су регистрације за ту земљу истекле

ИЗВОЗ „Галеникиних“ лекова на тржиште Русије је онемогућен, пошто је готово свака регистрација за ту земљу истекла.

- Поставља се питање пословних одлука које доноси менаџмент ове домаће компаније, који се, очигледно, није снашао и на време уклопио у услове које је пред њега поставило руско министарство здравља - објашњава за „Новости“ Миомир Николић, председник групације велледрогерија при Привредној комори Србије, одбијајући да коментарише разлоге који су до тога довели.

Истовремено са губитком тржишта и тешком ситуацијом у којој се налази домаћи произвођач лекова, држава се, кроз буџет, задужује на име гаранција управо за ову компанију, која је неликвидна, између осталог и због пада продаје лекова.

Влада Србије даје гаранцију за ново задуживање „Галенике“, „тешко“ 70 милиона евра, како би се рефинансирале постојеће краткорочне обавезе. Овај закон усвојен је „по хитном поступку“, а на снагу је ступио дан по објављивању у „Службеном гласнику“, а не после уобичајених осам.

НОВИ КРЕДИТИ

- * 10 МИЛИОНА ЕВРА од Сосијете женерал банке
  - * 10 МИЛИОНА ЕВРА од Ерсте банке
  - * 20 МИЛИОНА ЕВРА од АИК банке Ниш
  - * 30 МИЛИОНА ЕВРА од Уникредит банке
  - * Каматна стопа: тромесечни еурибор+6,95%
- Рок отплате главнице: пет година

Као разлог, законодавац наводи потребу да се што хитније прибаве средства за рефинансирање постојећих краткорочних обавеза, како не би дошло до потпуне неликвидности компаније, коју је проузроковао пад продаје лекова и немогућност наплате потраживања од велетрговаца.

Подсетимо, држава је лане проценила да је исплативије да „Галенику“ подигне „на ноге“, а не да је гурне у стечај после губитка од чак 14 милиона евра забележеног у билансима за 2010. годину.

То је управо и разлог што држава, иначе стопроцентни власник „Галенике“, даје гаранције за репрограм дугова ове компаније, уз обавезу да менаџмент, свака три месеца, извештава српску владу о свим својим активностима...

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.239.html:369768-Biznis-forum-Izlaz-nam-je-i-dalje-daleko>

Бизнис форум: Излаз нам је и даље далеко

М. Н. С. - С. Б.

Са скупа економиста на Копаонику годинама стижу исте препоруке привреде, али решења нема ни на видику. Економија ове године улази у стагнацију, а биће све теже и грађанима, упозоравају стручњаци

ИСТА мета, исто растојање. И 19. „Бизнис форум“ на Копаонику је одбројао последњи дан, а привреда, држава и банке нису, изузев појединачних случајева, ни корак ближи. Бизнисмени из године у годину понављају своје примедбе, Влада на заласку рекапитулира достигнућа, а политичари који већ „трче“ изборну трку радо прихватају сугестије. Свима је јасно да су реформе, нарочито јавног сектора, неопходне, али и да ће причекати. У најбољем случају - следећу Владу.

Стручњаци у међувремену упозоравају да више немамо куд. Привреда улази у стагнацију, а време пред нама биће све теже и за грађане и за бизнис.

- Следи отплата спољних дугова, па чак и да забележимо позитиван привредни раст, не бисмо га осетили - каже за „Новости“ професор Љубомир Маџар. - У нашој привреди ништа није позитивно. Држава је у шкрипцу и задужује се да би покривала текуће расходе. Планиране јавне инвестиције тешко ће се остварити, јер је неопходно смањење буџетских трошкова. Прве на удару биће јавне инвестиције. Највероватније ће доћи до пораста незапослености. То је економска законитост. Када нема привредног раста, пада стопа запослености.

Привреда, с друге стране, упозорава да инвестиције у производњу не треба да буду закинуте. Уштедети се може, тврде привредници, али само у непроизводним областима. На одржаном форуму бизнис је понудио смернице будућој власти, а како кажу сами организатори главне би биле - креирање индустријске политике и структурне реформе.

УСВОЈЕНИ ЗАКЉУЧЦИ ЗАКЉУЧЦИ „Бизнис форума“ су да су неопходни нови модел економског раста, прелазак на програмски буџет, реформе пензионог система, здравства, просвете и јавних предузећа. Учесници су сагласни и да Србија може очекивати нове инвестиције, пошто је добила статус кандидата за чланство у Европској унији.

- Међународне финансијске организације као и амбасадори сложни су у оцени да Србија има потенцијала и шансу за развој, али да мора прво да спроведе реформе, да мора да штеди и да не може да троши више него што зарађује - истиче Топлица Спасојевић, председник Удружења корпоративних директора.

- Главна порука овог форума је да се и даље налазимо у кризној години, да ће стопа привредног раста бити око 0,5 одсто али ће инфлација и курс ући у мирније воде. Имамо сви обавезу према грађанима да омогућимо наставак развоја Србије. Јавни сектор мора да се прилагоди и да имамо веће запошљавање и бољи животни стандард сви ми.

■ ŠANSE ZA OSTVARENJE ZAHTEVA SRPSKE PRIVREDE	
Zahtevi	Objašnjenja
Razvojna banka	 Zakon povučen iz skupštinske procedure
Stabilan dinar	 Srbija nema mogućnosti da uvede fiksni kurs
Manji doprinosi	 Eventualna poreska reforma čeka novu Vladu
Manja parafiksalna opterećenja	 Gradovi se ne odriču ovog prihoda
Ograničen rok plaćanja	 Zakon nije stigao do ovog skupštinskog saziva
Lakši pristup kreditima	 Sve manje likvidnih firmi a banke ne žele da rizikuju

РЕЦЕСИЈА?

ПОСЛОВИ у источној Европи озбиљно су угрожени, јер су европске банке смањиле кредитирање, показује извештај ревизорско-консултансте куће „Ернст и Јанг“. Европске банке пласирају три четвртине позајмица у источној Европи. Мање позајмица неке источноевропске земље могло би да отера у рецесију.

<http://www.blic.rs/Vesti/Drustvo/311027/Sindikati-Jata-traze-socijalni-program-pre-privatizacije>

Синдикати "Јата" траже социјални програм пре приватизације

Бета

Два репрезентативна синдиката "Јат ервејза" затражили су данас од Владе Србије да буду упознати с предстојећом приватизацијом и трансформацијом те државне авиокомпаније и укључени у решавање положаја радника.

"Репрезентативни синдикати морају да буду укључени у решавање права и положаја запослених, како оних који остају у будућој новој или реструктурираној компанији, тако и оних који одлазе", наводи се у заједничком саопштењу Синдиката комерцијалних и економско-правних радника и Јединствене синдикалне организације "Јат ервејза".

Истиче се да о судбини радника "Јата" може да се одлучује само на основу унапред познатих и прихваћених критеријумима у чијем утврђивању и доношењу је учествовао синдикат.

Од Владе Србије два реперезентативна синдиката "Јата" су затражили да у сарадњи с њима донесе социјални програм пре доласка будућег власника те авиокомпаније.

Синдикалци "Јата" су изразили и "дубоко негодовање због неодмерених изјава" појединих државних званичника о будућем изгледу и облику српске државне авиокомпаније.

"Те изјаве базирају се на програмима развоја/реструктурирања или на одлукама које нигде нису објављене и до којих се не може доћи. У изјавама се лицитира број запослених који остају у некаквој будућој компанији и број запослених који су вишак од 400 до 800, све у зависности ко даје изјаву и у које сврхе се даје", наводи се у сапштењу два репрезентативна синдиката "Јата".

http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2012&mm=03&dd=09&nav_id=589243

Тражи се смена Маловићке и Хомена

Извор: Б92

Београд -- Синдикат правосуђа Србије почиње прикупљање потписа грађана за смену министарке правде Снежане Маловић, државног секретара Слободана Хомена и Бошка Ристића.

Синдикат правосуђа Србије тражи њихову смену јер их сматра најодговорнијима због пропале реформе правосуђа, избегавања сопствене одговорности, прикривања истине и обмањивања домаће и међународне јавности, каже председница синдиката Слађанка Милошевић.

"Ми тражимо смену одговорних. Неко ће рећи зашто сада пошто истиче мандате владе, али ми хоћемо да покажемо да не пристајемо да се не слажемо и да они не могу да оду политички невинији и да се извуку из целе те ствари коју су урадили с реформом правосуђа, која је очигледно пропала и мајући у виду затрпаност правосуђа, велике трошкове, а пре свега имајући у виду њихово двогодишње обмањивање свих нас да је реформа успела", казала је Милошевићева.

Правда

<http://www.pravda.rs/2012/03/08/generalni-straik-12-marta/>

Генерални штрајк 12. марта

БЕОГРАД – Представници синдиката запослених у градским и општинским управама Србије, после протестне шетње београдским улицама покушали су представницима Владе Србије у Немањиној улици да предају своје захтеве, али нико од надлежних није могао да их прими.

Око две стотине запослених у локалним органима управе протестовало је због Уредбе Владе из децембра прошле године, по којој више од 60 процената запослених у локалним управама, ове године треба да добија мање плате него лане.

- У случају да Влада не опозове Уредбу до 12. марта, чланови Синдиката ће ступити у генерални штрајк – рекао је председник Синдиката управа Србије Његош Потезица и подсетио да су тренутно у штрајку само запослени у градским и локалним управама у Новом Саду и Нишу, а да ће им се придружити и други градови ако њихов захтев о повлачењу Уредбе не буде прихваћен.

ДОДАТАК - ФОРУМ

http://www.danas.rs/dodaci/forum/stranke_koketirale_sa_sindikativima_zaboravile_radnike.723.html?news_id=235612

ТЕМА МЕСЕЦА - Самостални синдикат одустао од предизборних коалиција, АСНС се први изјаснио за ЛДП и Преокрет, а Независност од почетка против политичког сврставања

Странке кокетирале са синдикатима, заборавиле раднике

Вуковић: Проценили смо да би одлука о политичком деловању поделила синдикалну организацију * Ђурић: Нити је Орбовић газда радничких гласова, нити су оно што су његови захтеви стварне потребе радника

Аутор: Мирјана Миленковић

Пет дана пре расписивања парламентарних избора и у финишу склапања коначних коалиционих договора, Веће Савеза самосталних синдиката Србије помало неочекивано је одлучило да не учествује у изборној трци и да ускрати подршку некој од политичких странака. Тако је потонула нада многих, са којима је највећи синдикат у Србији разговарао у протеклом периоду, да ће добити подршку или направити предизборни савез, и тиме узети нешто више од гласачког колача.

Ко коме више треба: Са састанка лидера ССС и ДС

Да подсетимо - руководство СССС на челу са председником Љубисавом Орбовићем протеклих месеци одржало је серију састанака и разговора о савезу са свим политичким актерима, укључујући и ДС, СНС, СПС и СДПС-а. Из СССС-а су, наводно, тражили одређен број посланичких места и министарску функцију која се тиче заштите права запослених и радног законодавства. Синдикат је, како се могло чути, био најближи договору са СДПС Расима Љајића, али су у последњем тренутку решили да се, ипак, држе по страни.

Шта је заиста у позадини одлуке ове највеће синдикалне централе тешко је поуздано тврдити. Један од разлога, како незванично сазнајемо, био је одабир коалиције са странком за коју је установљено да није добитна комбинација и да неће моћи да формира нову владу Србије. Други незванични разлог био је тај што се чланство из унутрашњости побунило против уласка синдиката у политику, замерајући руководству да се повео за личним интересима.

Душко Вуковић, потпредседник Савеза самосталног синдиката каже да је од старта био против политичког ангажовања синдиката, али да је коначну одлуку донела ипак велика већина чланова Већа.

- Оценили смо да су све странке са којима смо разговарали прихватиле наше захтеве формулисане у Платформи као приоритете за наредни период и да су тиме показале опредељење да буду социјално одговорне, али и да нам је опоравак привреде заједнички циљ. То је било довољно да одлучимо да нема потребе да се опредељујемо за једну опцију, али да ћемо наставити као социјални партнери да инсистирамо на остварењу синдикалних циљева, каже Вуковић за Форум.

Он објашњава да је оно што је, ипак, највише определило синдикат да донесе коначну одлуку, била процена да би „доношење одлуке о политичком деловању поделило синдикалну организацију, што нико није желео“.

- Највећи број чланова сматрао је да не би требало да се придружујемо једној политичкој опцији, већ да останемо централа која ће се бавити синдикалним питањима. Став је и да ко хоће појединачно да се бави политиком и да ради за неку странку то може, а ли не може бити део синдикалног покрета, објашњава Вуковић. Док су „самосталци“ вагали и извагали да остану на пристојној удаљености од странака Асоцијација слободних и независних синдиката са Ранком Савић на челу, проценила је да интересе радника најбоље може да заступа кроз коалициони савез са Либерално-демократском партијом Чедомира Јовановића. И док из ЛДП и АСНС тврде да имају идентичне оцене и анализе о узроцима кризе у Србији, докле Зоран Стојиљковић, потпредседник Уједињених гранских синдиката „Независност“ сматра да је ту реч о једном потпуно неприродном савезу - радничке организације и најлибералније странке у Србији.

- Много природнији би био савез са неком од странака леве оријентације, каже Стојиљковић, чији синдикат неће подржати ни једну странку посебно, нити је УГС о томе уопште размишљао, јер то је за ову централу супротно синдикалним циљевима. Уместо тога „Независност“ ће изаћи са документом како би требало да изгледа Србија.

- Свако од наших чланова ко процени да су у програму неке странке садржани и елементи нашег документа нека гласа, ако жели за њу, наводи потпредседник УГС Независност и додаје да синдикати у Србији не могу имати стабилног политичког партнера, јер странке једно причају у кампањи, а друго раде након ње, све кокетирајући са Међународним монетарним фондом.

Он подсећа и на уговор који је његов синдикат својевремено имао са ДОС-ом и који је остао мртво слово на папиру и додаје да Независност није против политичког ангажмана „јер ко не утиче кроз парламент, социјални дијалог и лобирање, тај је мртав“. Процењује, међутим, да у Србији нема природног савезништва о чему су преговарајући са странкама говорили представници Самосталног синдиката и верује да су то схватили и они и да су зато одустали од колективне подршке некој странци.

- Погрешиле су странке које су облетале око синдиката тражећи кроз неуверљиво улагивање радницима синдикалну подршку. Ужи круг руководства СССС, имао је намеру да се одржи статус кво, а популистичке странке, попут СНС и ДС, пожуриле су да јавно подрже захтеве тог синдиката, иако је то само списак невероватних идеја, немогућих чак и у последњим затвореним и планским привредама попут Северне Кореје. Странке које су се надале подршци СССС импресионирао је број формалних чланова синдиката, али је то погрешан приступ. Нити је Орбовић газда њихових гласова, нити су оно што су његови захтеви стварне потребе радника у Србији, каже Бојан Ђурић, посланик ЛДП-а и додаје да је партнерство његове странке са АСНС засновано на конкретним основама и спремности обе стране да заједно мењају земљу.

Жељко Ивањи, посланик Уједињених региона Србије, каже да није посве јасно шта су странке и самостални синдикат желели да постигну разговорима.

- Поставља се питање, шта су синдикати желели да чују да би се определили кога ће подржати? Уверен сам да су од већине политичких странака чули оно што су желели. И шта сад? Као да разговора није ни било. Све се завршило на декларативној и маркетиншко-манifestационој сарадњи. О програмима политичких странака ће се и даље изјашњавати бирачи, без обзира на организациони облик коме припадају, каже Ивањи и додаје да је однос политичких странака и синдиката увек представљао искушење како за партије, тако и за синдикате.

Међутим, представници СНС-а тврде да нема ничег спорног у политичком ангажовању синдиката.

- Зар Србија није добила Закон о финансирању политичких активности, а не странака, пита Јоргованка Табаковић, посланица Српске напредне странке.

- То синдикатима даје право да изаберу да ли ће уловити у политичке воде или српску политичку каљугу. Ја им то право избора признајем. Синдикалне организације у највећем броју случајева и живе живот политичких странака, како у смислу унутрашњих избора тако и у смислу очигледне немоћи да се изборе за права радника због чега по дефиницији и постоје. Колективни уговори су предмет спорења и договора, али не и право на које радници могу да рачунају. То је данас Србија. Посебан доказ апсурда је „савезништво“ ЛДП-а и АСНС. То је феномен јединства супротности. Како у идеологији профита, неспутаног обзира према било коме и чему, препознати могућност заштите интереса радника, остаје нам само да претпостављамо, каже Јоргованка Табаковић, посланица Српске напредне странке.

И Јелена Триван, потпредседница Демократске странке, сматра да „политичко ангажовање које доноси само профит без јасне програмске платформе, на које се обавезују странке само по себи није много продуктивно и синдикати треба да утичу на политичке партије да заступају њихове проблеме и настојања. „Само тако њихови споразуми са странкама имају неког смисла“, изричита је Триванова.

Изборне листе могући циљ

Зоран Стојиљковић, потпредседник Независности, убеђен је да ће се поједини чланови Самосталног синдиката наћи на изборним листама ДС, СПС-а, а посебно Љајићевог СДПС-а који је како тврди и направљен уз помоћ највећег синдиката. Душко Вуковић, потпредседник Самосталног синдиката одбацује те тврдње, наводећи да је реч о спекулацијама које нису вредне коментара.

Песимистички и оптимистички сценарио

Према виђењу Жељка Иванија постоји оптимистички и песимистички сценарио сарадње синдиката и политички странака. По овом другом у првом плану је жеља за личном промоцијом врха синдикалних организација, побољшања личних позиција у оквиру сопствене организације и оно што је најопасније, стављање синдикалне организације, коју никада не треба потцењивати, у службу једне или више политичких странака.

Ризик губитка чланова

Дејан Вук Станковић, политички аналитичар, напомиње да је најважније питање колико би најмасовнија организација изгубила чланова да се прикључила некој странци.

Саговорници Данаса наводе и да нико од радника, чланова радничке организације није појединачно питан да ли је расположен да синдикалну књижицу претвори у партијску, па била она ма које „боје“. А да су питани, већина би ту понуду великодушно одбила, а прихватила би је можда само уз чврста обећања да она носе бољи стандард, већи минималац и сигурну зараду .

Аналитичари сматрају и да су се странке обраћале на погрешну адресу и да је упутније било да сигурне гласове потраже код радника, изворних бирача, него што су их тражили преко њихових синдикалних представника који су изгубили везу са базом. Сличног мишљења су и сами представници странака .

Спрега политике и синдиката није необичајена у земљама региона

Обострана корист или шминка по потреби

У Подгорици, Загребу, Сарајеву и Бањалуци синдикалне организације сарађују и са странкама на власти, али и са опозицијом

Аутор: Јелена Диковић

- Већина странака које су на власти у региону у свом називу имају појам социјалдемократије, што би директно значило да се залажу за социјалну правду и права радника. Такође, иако неке партије у имену немају овај појам, у својим програмима и статутима наводе да се управо боре, између осталог, за оно што идеологија социјалдемократије представља. То се најбоље може приметити у току предизборних кампања када представници странака излажу своје идеје и обећања, али и по томе што партије покушавају да у своје редове укључе и синдикате, којима није страно да буду на политичким сценама својих земаља.

Међутим, видљиво је да се све мање политичких партија залаже за оно што им сам назив каже и да користе синдикате само да би прикупили поене код радника. Саговорници Данаса сматрају да је идеологија социјалдемократије веома привлачна политичким странкама, али да је у пракси мало примењива. Наиме, појам социјалдемократије је у последње време постао веома популаран код оснивања нових странака, како у Србији, тако у региону.

На пример, на српској политичкој сцени недавно су се појавиле нове партије - Покрет радника и сељака, Нова социјалдемократија и Социјалдемократски савез. С друге стране, спрега синдиката и странака је готово иста у читавом региону. Синдикати су и раније покушавали да се домогну политичке сцене, неки су и сада веома повезани како с партијама које су на власти, тако и са опозицијом.

Када је реч о земљама у региону, ситуација је веома слична. Према речима Данасовог саговорника који је желео да остане анониман, није страно да представници Савеза самосталних синдиката Црне Горе „заједничке тачке лакше налазе са црногорском владом, односно са Демократском партојом социјалиста Мила Ђукановића“. С друге стране, како додаје наш извор, Унија слободних синдиката Црне Горе је доста оштрија према Влади ЦГ, иако нису директно стављени у службу опозиције.

- УСС је крајем јануара организовала протест, у сарадњи с неким невладиним организацијама, испред владе у Подгорици. Протест је почео окупљањем на Тргу републике, одакле су грађани предвођени главним транспарентом „Побуни се, тражи чист рачун“ кренули ка згради Владе Црне Горе. Иако је повод био поскупљење струје од скоро седам одсто, прави разлог је политичке природе. То практично значи да и у Црној Гори постоји веза између политике и синдикалних организација. И то није ништа ново. Тако је било и раније, синдикати су били злоупотребљавани у политичке сврхе оних на власти, или су били употребљивани у корист опозиције, наглашава наш саговорник.

Када је реч о Хрватској, зна се да је у Загребу на власти Кукурику коалиција у којој је најача странка премијера Зорана Милановића Социјалдемократска партија (СДП). Значи, логично је да партија ове оријентације сарађује са синдикатима. Хрватске синдикалне организације су углавном независне, а покривају око 35 одсто запослених у овој земљи. Већина синдиката је окупљена у пет главних удружења - Савез самосталних синдиката Хрватске (СССХ), Независни хрватски синдикат (НХС), Матица хрватских синдиката (МХС), Хрватска удруга синдиката (ХУС), Удруга радничких синдиката Хрватске (УРСХ).

Активисти СССР и НХС су се пре неколико дана у Загребу придружили акцији, која је истовремено спроведена у 20-ак земаља, а коју је предводила Европска конфедерација синдиката под називом „Алтернативе постоје, јер Европа мора бити утемељена на солидарности, социјалној правди и социјалној кохезији“.

- Политике које заговара ова влада неће извући земљу из кризе. Окупили смо се овде да кажемо не мерама ригидне штедње и не мерама политике похлепе у којој су се удружили политичари и послодавци, поручено је тада с тог скупа.

У Босни и Херцеговини, иако је подељена у два ентитета, ситуација није ништа другачија. У Републици Српској је на челу Савез независних социјалдемократа (СНСД) актуелног председника РС Милорада Додика, док је у Федерацији БиХ најјача је Странка демократске акције (СДА). Додик је недавно подржао Независни синдикат Радио-телевизије РС, који је затражио од надлежних хитну иницијативу за промену свих закона којима се регулише јавно радио-телевизијско емитовање у БиХ. Интересантно је да је Додик тада рекао да му је жао што није члан тог синдиката, „иначе би вероватно био вођа у тој акцији“.

Синдикати да организују и незаполне

Милан Николић, директор Центра за проучавање алтернатива, каже за Данас да синдикати без политичке борбе не могу да остваре своје интересе. „У већини земаља постоје странке које се боре за права радника. Међутим, у Србији не постоји јака социјалдемократска партија. ДС иде ка томе, али су јој тренутно важнији национални интереси, од интереса радника. Мислим да синдикати код нас морају да организују запослене у приватном сектору, али и незапослене, јер ће у супротном њихова присутност на политичкој сцени, као и досад, бити безначајна, указује Николић.

Партије купиле синдикалце

Тања Топић, новинарка у БиХ, каже за Данас да се синдикати у тој држави не перципирају као друштвена снага која може да промени нешто, да заштити раднике, „већ се већина посматра

као продужена рука политике“. Она наводи да није направљена ниједна акција синдиката, „иако реке људи треба да преплаве улице због тешких услова за живот“.

- Било је најава неких протеста, али до њих није дошло. Синдикати су у диловима с политичарима, јер су их партије „купиле“. Обесправљени радници морају сами да се боре за себе. Имате лидере социјалдемократских странака који изјављују да су либерали, као што је то урадио Зоран Милановић у Хрватској. Просто, социјалдемократске партије немају ништа заједничко с том идеологијом, већ су тај појам у назив ставили, јер је популаран код грађана, указује Топићева.

АНАЛИЗА - Залагања политичких странака, које у својим програмима пишу о заштити радника и синдиката, само су лепе жеље

Оно што је у излогу, није у радњи

* Вуковић: Странке се обраћају само оним групама које су организоване и имају велику потпору у друштву * Павловић: Партије се сете синдиката и проблема радника само пред изборе

Аутор: Лидија Валтнер

Програми политичких партија у којима се нашироко и надугачко пише о решењима проблема радника и синдиката, углавном су мртво слово на паиру, слажу се саговорници Форума Ђорђе Вуковић, програмски директор Цесид и Вукашин Павловић, професор Факултета политичких наука.

Како наши саговорници кажу, партије се тешког положаја синдиката и радника увек сете пред изборе и у кампањама, када социјални популизам потпуно завлада јавним простором. Програмске приче о поштовању колективних уговора, дијалогу власти, радника и предузетника, социјалним издацима, законодавном оквиру, падају у воду под притиском међународних чиниоца који власт ограничавају у издацима.

Ђорђе Вукови каже за Форум да су и неки од захтева синдиката често нереални.

- Колективни уговори, према мом убеђењу, могу нанети само штету једној држави и то је већ наштетило Србији. Још један пример, је тај што у овом тренутку није реално да старосна граница за пензију остане на овом нивоу. Она мора бити повећана. Тешко да ће неки синдикат томе рећи „да“. Својевремено су се синдикати залагали за смањење администрације, али и за опстанк радних места, што није могуће. Не може се истовремено рећи хоћемо мању јавну потрошњу, веће плате и да се нико не отпусти, наводи Вуковић.

Према његовим речима, често се и обећања, које политичке странке дају синдикатима, не испуњавају јер постоји „Велики брат“, као што су ММФ, ЕУ и сличне институције.

- Странке вагају коме ће се приклонити и воде се тиме да није ствар у томе да се брину о синдикатима него да се представи као да се брину. Радничка права и проблеми погађају 90 одсто овог друштва које има радничко или сељачко порекло. Имамо класу сељака и радника и класу администрације. Њима се странке обраћају јер чине велику већину становништва.

Странке, колико могу, излазе у сусрет неким захтевима синдиката, па се држава задужује. Све је то у реду, али се поставља питање шта ће бити с пензијама оних који су данас у пуној радној снази, а који по свему судећи могу рећи да од њих нема ништа, каже Вуковић.

Он објашњава да странке процењују колику социјалну улогу и снагу имају интересне организације као што су синдикати, удружења пензионера или послодаваца, односно колико су тешки у јавном мњењу када су у питању избори.

- Нисам приметити идеолошку поларизацију у Србији на левицу и десницу. У Србији постоји само социјална демагогија о томе да се води рачуна о овима и онима, али најчешће се не води рачуна ни о коме. Долази се до апсурда да се неке групе којима је помоћ најпотребнија дискиминишу. То су оне социјалне групе које се нису никако организоване. Њих не помажеш, али се зато дају повластице радништву. Не кажем да то не треба да се чини, али не видим објашњење зашто су радници који могу да раде важнији од оних који физички више не могу да раде, сматра Вуковић.

Он каже да су многе странке попут СНС и Г17 отишле десно, а у својим програмима имају левичарске идеје.

- Они себе проглашавају десницом и имају намеру да уђу у народњачке партије или партије десног центра, а када су у питању социјални програми и заштита они се и рукама и ногама боре за права радништва и сељаштва.

Вукашин Павловић, професор Факултета политичких наука, за Форум каже да се све партије, без обзира шта пишу у програмима, (а тема везаних за радне односе, заштиту синдикалних права је мало у њима), сете синдиката у времену пред изборе и током кампања.

- У периоду приватизације и дивљег капитализма највећу цену су платили синдикати, односно радници. У ситуацији, која је заоштрена економском кризом, кад имате велики број незапослених и резерву армију радне снаге, објективно је ослабљена позиција синдиката. Нити они могу тврдо да преговарају, нити да успешно штрајкују када послодавци увек могу да отпуштају раднике и да са тржишта рада ангажују друге, објашњава Павловић. Он наводи да радници уопште, а поготово они у производњи пролазе кроз тежак период.

- Осамостаљен финансијски капитал је усмерен на спекулације и док има добити они то приватно деле, а када почну губици они то преваљују на терет државе и порезника. То је општи проблем у којем земље у транзицији, а највише радници, плаћају високу цену. У Србији имате приватне фирме на основу којих су се многи обогатили, а фирме одлазе у стечај. То је последица недостатка корпоративног законодавства, где нико не сноси одговорност због тога што је нека фирма отишла у стечај, што је пропала приватизација и на десетине хиљада људи остало без посла. Невођење рачуна о томе је општа слабост наших политичких партија, независно од тога да ли су на власти или не, и шта им пише у програмима, закључује Вукашин Павловић.

Прагматизам и популизам

Имамо странке које нису ни левица ни десница него на позицији политичког прагматизма. То значи социјални популизам, док се на власти странке понашају онако како им кажу међународни чиниоци. А с друге стране у оној мери у којој им одговара излазиш у сусрет

социјалним групама. Ту нема озбиљне стратегије, каже саговорник Данаса и закључује да у Србији не постоји изграђена класа предузетника од 15 или 20 одсто људи, која је основ средњег и ситног капитала и да зато нема странке која се њима обраћа, истиче Ђорђе Вуковић

У ФОКУСУ - Жене у транзиционим временима највећи губитници

Закони за избегавање

Аутор: Весна Андрић

Лоши услови рада, нижа плата за исти посао, спорије напредовање у каријери, условљавање материнства и мобинг - само су неки од проблема са којима се суочавају запослене жене у Србији. Иако нема прецизног податка колико је жена током последњих десетак година остало без посла, представници највећих синдикалних организација у нашој земљи слажу се да су жене највећи губитници транзиције.

Економисти, с друге стране, сматрају да су жене ипак мање страдале, јер је највећи број припадница лепшег пола запослен у јавном сектору, у коме су и синдикати јачи. Ипак, указују да су стопе незапослености жена много веће, да су њима за запослење потребне много веће квалификације него мушкарцима.

- Сигурно је да су жене у транзицији изгубиле много више од свих осталих, посебно оне у реалном сектору. Много је лакше отпустити их и послати на социјални програм. Закон о равноправности полова се доследно не примењује, јер се и приликом запошљавања гледа колико година има жена, да ли је рађала или није. Послодавци и по том основу рачунају да ли ће имати трошак уколико жена одлази на трудничко и породилско боловање или одсуствује због неге деце, каже Славица Савић, секретарка Већа Савеза самосталних синдиката Србије.

Да мушкарци много боље пролазе, сматра и Ранка Савић, председница Асоцијације слободних и независних синдиката. Послодавцима је много лакше да прогласе жене технолошким вишком, уз образложење да са мушкарцима лакше сарађују, да су они спремнији да раде прековремено...

- Најтежа ситуације је у реалном сектору, поготово приватном, где се жена исцрпљује, пре свега, због застареле технологије, сменског рада и низа околности штетних по здравље. Велики проблем је и у трговини, јер послодавци не уплаћују пензионо и социјално осигурање, половину плате уплаћују на рачун, а половину на руке. У јавном сектору се бар редовно уплаћују доприноси и нема прикривене сиве економије, каже Славица Савић.

Њена колегиница из АСНС-а указује и на веома тешку ситуацију у текстилној индустрији, у којој су жене, иако доминантно запослене, „физичка радна снага и оне које се експлоатишу“, док су мушкарци на руководећим позицијама. Ранка Савић додаје да је положај жена изузетно тежак и у металском комплексу и грађевинарству, те да су жене чак и у политичким и синдикалним ангажманима далеко испод мушкараца.

Синдикати се слажу да су случајеви малтретирања радница који доспеју до јавности само врх леденог брега и да таквих примера има скоро у сваком предузећу. Ранка Савић каже да су се синдикату на чијем је челу обраћали запослене из Јумка, Нитекса...

- Жалиле су се да немају исту зараду као и мушкарци и да се, иако су боље раднице, проглашавају технолошким вишком. Било је доста примера да послодавци од млађих жена траже да потпишу да у одређеном периоду неће остати у другом стању, али је то био интерни договор, јер оне нису добиле копију тог папира, наводи Савићева.

На питање како је могуће да су за исти посао, са истом стручном спремом, жене плаћене слабије од мушкараца, Дивна Вујасиновић, секретарка Секције жена Савеза самосталних синдиката Србије, одговара да немају забележне такве случајеве, иако се о томе стално говори.

- Није тачно да нема доказа. Када смо такве случајеве пријавили инспекцији, у првом контакту послодавци су то образлагали различитом систематизацијом. Када је инспекција дошла у предузеће и утврдила да је систематизација радног места потпуно иста, образложење послодаваца је било да су мушкарци спремнији да остану дуже на послу, али ништа од тога није приказано кроз прековремени рад, наводи Ранка Савић.

Јасминка Марић, председница Секције жена УГС „Независност“, указује да регулатива данас много више штити женска права него раније, али да је највећи проблем што се закони не примењују. Марићева, иначе по професији учитељица, истиче да нису само жене запослене у „тешким гранама“ у неравноправном положају. Као пример она наводи просвету, у којој жене чине 90 одсто запослених, али су зато у 80 одсто случајева директори школа мушкарци.

Свака трећа злостављана на раду

Дивна Вујасиновић из Секције жена СССС преноси резултате истраживања, спроведеног у 12 градова у Србији, по којима је свака трећа анкетирана радница доживела злостављање на раду. Око 42 одсто жена је доживело или има сазнања да је у њиховој околини било злостављања на раду - пре свега је реч о мобингу и сексуалном узнемиравању. Истраживање је показало и да су злостављању подједнако изложене млађе и старије жене. Жене са вишим степеном стручне спреме су много више упознате с тим шта је мобинг и спремније су да пријаве злостављање синдикату и инспекцији.

Бор: Више штете него користи

Аутор: Јелена Бујдић Кречковић

- Одлука да Самостални синдикат Србије не пружи непосредну подршку политичким странкама и коалицијама које буду учествовале на предстојећим изборима у Србији, практично је потврдила став организација Самосталног синдиката у источној Србији које од старта нису биле за ту идеју. Синдикални лидери борског округа су на састанцима који су одржавани претходних месеци указивали на чињеницу да статут Самосталног синдиката не познаје политичко ангажовање и да би политички ангажман синдикату одузео аутономност у раду.

У синдикату „Независност“ РТБ Бор кажу да није примерено да се синдикат упушта у политику, објашњавајући то чињеницом да има чланова синдиката који нису ни у једној партији или странци или су пак различитог страначког опредељења, а сви верују синдикату.

- Не постоји демократски начин да ви на неког утичете да следи политички став и интерес синдикалне централе, објашњава за Форум председник синдиката „Независност“ РТБ Бор Драган Јанкуић.

- Било је и раније опција да се приклонимо некој од политичких опција, али смо ми били и остали против тога, сматрајући да нико не може да „поседује“ синдикат а да не буде оруђе у рукама политичара. Своје циљеве може да оствари само јак синдикат, са едукованим чланством и добрим синдикалним радом, јер тако може да врши притисак на политичку опцију која је на власти, сматра Јанкуцић.

- Политика би нам само везала руке. Изгубили бисмо од своје слободе и аутономности. У својим редовима имамо 70 - 80 процената људи који су већ чланови и симпатизери неких партија. Подршка било којој партији или коалицији ампутирала би нам моћ односно онемогућила протесте и изражавање социјалног бунта, рекао је за Форум председник Општинског већа Самосталних синдиката у Бору Драгиша Трујкић, синдикалац који је заједно са колегама из синдиката Рударско-топионичарског басена Бор у два наврата протестима у којима је учествовало више хиљада Борана и Мајданпечана зауставио приватизацију борског комбината бакра.

Идентичан став имали су чланови овог синдиката јер су у Бору одмах по идеји могуће непосредне подршке СССС политичким странкама и коалицијама спровели „блиц анкету“ и безмало 99 одсто чланства било је против те идеје. Преовладало је мишљење да они неће да буду чланови организације која ће обући нечији политички дрес, већ желе да се озбиљно баве синдикалним радом. Слично је било и у Мајданпеку.

- Синдикат и не би требало никога да подржава, јер ако, на пример, та странка коју подржи буде у опозицији, онда неће моћи да испуни своје захтеве. Наравно уколико је и у власти, постоји иста могућност. Ова одлука је најбоља, јер ми треба да се боримо за бољи стандард и за социјална питања радника опробаним и новим методама, каже за Форум Драгиша Поповић, члан Самосталног синдиката Рудника бакра Мајданпек.

У Већу Самосталних синдиката за општине Мајданпек, Кладово и Неготин такође нису били за варијанту уласка у политичке приче.

- Оно што синдикату треба јесте утицај на доношење закона и подзаконских аката који су директно или индиректно важни запосленима у Србији. Нисмо против тога да се нађе неки модус како би остварили политички утицај јер дефинитивно социјално-економски савет не функционише и треба тражити нове моделе којима би као синдикат остварили утицај на политичку елиту у Србији, сматра председник Већа самосталних синдиката за општине Мајданпек, Кладово и Неготин Дејан Матејевић који представља више од четири хиљаде чланова. Он при том мисли на Закон о раду, Закон о пензијско-инвалидском осигурању и све оно што утиче на социјални и материјални положај.

- Или си синдикат или си партија. Једно са другим не иде, бар не у овом тренутку у Србији. Зашто ризиковати да страначки интереси надвладају синдикалне и могуће осипање чланства? Синдикат може средствима синдикалне борбе да утиче на побољшање социјалног положаја запослених без уплитања у политику, каже председник Организације самосталног синдиката ЈП „Национални парк Ђердап“ Златоје Новаковић.

Не зна се ко је левица, ко десница

- По мени нема много разлика међу партијама. Не зна се ко је лева, а ко десна опција, а при том на конкретна питања немају одговоре. Мислим да у Србији не постоји опција која самостално

може да одлучује о круцијалним стварима, каже Драгиша Трујкић који сматра да су политичке партије разговоре са синдикатом искористиле за прикупљање предизборних поена и јефтин маркетинг.

Врање: Неће нову елиту и касту

Аутор: Војкан Ристић

Од 13 општина у Пчињском и Јабланичком округу девет спада у девастиране локалне средине. У прошлој години није забележена у Пчињском округу ни једна гринфилд инвестиција. Раскинуто је више уговора о приватизацији. Расте број незапослених из месеца у месец.

И сада би све то личило на манипулацију најсиромашнијим људима уколико би синдикалци ушли у било коју политичку коалицију, оцењује за форум Новица Митић, регионални повереник УГС „Независност“. Он је изричит у чињеници да је политика Владе Србије у протекле четири године само продужила агонију великих система попут „Јумка“ којим сада управља .

- Нама никакве потребе да се синдикати укључују у политику и на тај начин створе неку нову политичку касту од које би само група појединаца имала корист, наводи Митић.

Од почетка разговора о могућој синдикалној подршци партијама у предизборној кампањи Веће Самосталног синдиката за Пчињски округ било је против политичког ангажмана. То потврђује и Мира Димитријевић председница Већа.

- Наш посао је да наставимо социјални дијалог са послодавцима и властима и у тој трипартитној варијанти покушамо да пронађемо решења, јер свакодневно без посла остаје на стотине радника, а предузећа се затварају. У таквој ситуацији ми не желимо да се боримо за синдикалну елиту која би добила мрве од колача власти које деле странке, наводи Димитријевићева. - Нећемо позивати своје чланове, а има их око 18.500 да се опредељују за неку од политичких партија на изборима већ ћемо то препустити њиховом личном уверењу.

Димитријевићева сматра да би притисак на чланове синдиката да се изјасне за ову или ону партију могао да има само негативан ефекат, а нарочито код људи на југу Србије и они сигурно не би поштовали тај позив.

Против подршке било којој политичкој опцији на предстојећим изборима су и радници „Јумка“, који наводе да су они опозиција и самом синдикату који није успео да им издејствује боље услове рада и веће зараде. Наводи се и пример да је након почетка процеса реструктурирања компаније број радника смање на око две хиљаде, а да им држава као већински власник дугује 17 зарада.

- Након раскида уговора о приватизацији ми смо остали препуштени сами себи, па сада још треба да подржавамо неку од странака када примамо зараде од две до пет хиљада динара, што је потпуно бесмислено, кажу синдикалци из „Заваривача“.

Чланови АСНС на југу Србије чији је Главни одбор донео одлуку да на изборима подржи политичку коалицију „Преокрет“ (ЛДП - СПО) и сами су изгледа помало затечени овом

одлуком. Снежана Величковић, повереница овог синдиката за југ Србије, истиче да „ће облици подршке тек бити конкретизовани“.

- Руководство синдиката је препознала у овој коалицији узроке садашњих последица, али и подударне ставове у проналажењу решења. Једино се надам да ће југ Србије бити и конкретно сагледан од стране коалиције којој дајемо подршку. Ово је најсиромашнији део државе и заслужује посебну помоћ будуће власти, наводи Величковићева.

Избећи манипулацију гладнима

- Мислим да је исправна одлука синдикалаца који су одлучили да се не приклањају ни једног политичкој партији пред ове изборе. Нама у Регионалној привредној комори треба јак партнер који ће јасно дефинисати своје ставове према новој Влади ма ко је буде чинио. Нека чланови синдиката гласају по својој вољи, а онда под хитно наставимо дијалог са властима јер ситуација у овом региону је економски алармантна, упозорава председник Регионалне привредне коморе Лесковац Горан Јовић.

У „колеџци“ чврсте спреге политике и синдиката број чланова радничких организација готово преполовљен

Лабуристичка издаја и могући преокрет

Аутор: Ивана Шундић-Миховиловић

Удруживање синдиката и њихови флертови са политиком релативно су нормални у свету. Стручњаци ће рећи да право синдиката да учествују у политичком животу нико не сме да оспори. Прави пример тесног односа синдиката и политике свакако је Британија, где је из окриља синдикалног покрета никла Лабуристичка партија. Владају, међутим, различита мишљења поводом везе синдиката и политике, те у којој мери су они данас релевантна снага у Британији.

Јануарско истраживање британског Гардијана показало је да 75, 7 одсто испитаника сматра да синдикати треба да се дистанцирају од лабуриста, јер њихове тежње више нису синхронизоване. Негативан одговор дало је 24, 3 одсто анкетираних јер верују да лабуристи и синдикати треба да сарађују не би ли формирали кредибилну опозицију.

За Мери Дејвис, професорку историје радничких покрета данашњи синдикати у Британији су само сенка оних некадашњих. Британски синдикати су 1979. имали највише чланова - око 13 милиона. Најјачи су, међутим, били у годинама пре и после Првог светског рата. Држави са њима није било лако, сматра, Дејвисова и додаје да је 1926. била најзначајнија година у историји британских синдиката.

Насилне акције, које су подржали комунисти, толико су потресле државу, да је тадашњи министар финансија, Винстон Черчил, изјавио да ће, уколико држава не разбије штрајк - штрајк разбити државу. Годину дана касније, штрајкови су забрањени. Друга судбоносна година била је 1979. Синдикати су били моћнији него икада, лабуристички режим није успео да их сузбије. После лабуриста, на политичку сцену су ступили конзервативци са Маргарет Тачер на челу. Они су били много лукавији: донели су законе помоћу којих су се борили против

синдиката и постепено их гушили. Девалвација и масовна отпуштања су били додатни фактори због којих је број чланова синдиката са 13 опао на - седам милиона, тврди Дејвисова.

Пре Тачерове, наводи Ден Мејер, члан Централног комитета британске Социјалистичке радничке партије, Британија је у капиталистичким круговима била позната као „болесник Европе“ због њених јаких синдиката. Висок степен индустријске борбе забележен је 1960-тих и 1970-тих. Када је 1974. избио штрајк рудара, конзервативни премијер Едвард Хит сазвао је изборе под слоганом „Ко води земљу: ја или синдикати?“, а лабуристи су глатко победили на изборима. Не треба заборавити да су лабуристи под вођством Тонија Блера 1997. одбацили многе социјалдемократске принципе и преузели тачеристичку економску политику, што им је омогућило да дођу на власт.

Тренутна економска криза за поједине у торијевској влади, сматра Мејер, је изговор за мере које су одавно желели да уведу. Влада Дејвида Камерона, нападом на све раднике јавног сектора (нешто што је Тачер пазила да не уради) узда се у то да се синдикати још увек нису опоравили од пораза из осамдесетих.

Један део стручне јавности сматра да данас готово да више нема традиционалних синдиката. Уговори на одређено време, јефтина радна снага и мала предузећа која не признају синдикате, отежавају организован систем синдикалног удруживања. Дејвисова наводи да се тренд који се појавио у САД - феномен „разбијања синдиката“ шири у Европи. Захваљујући томе британске фирме данас ангажују америчке саветнике, који раде на томе да раднике одврате од чланства у синдикату.

Британски Економист истиче да браниоци стечених права више нису мишићави рудари који декламују Троцког, већ fine госпође из средње класе.

С друге стране, Алистар Реид, историчар са Кембриџа и стручњак за историју Лабуристичке партије и синдикате сматра да неће проћи још много времена пре него што се британски синдикални систем из изборне одговорности претвори у изборно средство, а политичари би требало да буду спремни на то да се не би изненадили. Прошлогодишњи вишемилионски штрајк радника у Британија због реформи пензионог система, како кажу највећи штрајк од Зиме незадовољства из 1979, ако ништа друго, могао би помоћи да се нова генерација антикапиталиста придобије за разумевање улоге радничке класе, сагласни су стручњаци.

ЛИЧНИ СТАВ

Синдикати, погледајте Грчку!

Аутор: Др Михаел Ерке

Србији је додељен статус кандидата за чланство у Европској унији. Иако ће проћи извесно време док Србија не постане пуноправни члан, и још и више од тога пре него што постане члан еврозоне, у Србији би требало бацити поглед на земљу која је већ 30 година члан уније, али од пре нешто више од две године лабораторија за нови „европски социјални модел“. Синдикати, погледајте Грчку!

Може се дискутовати о томе да ли је европски социјални модел икад постојао. Превише су различито уређене земље ЕУ у социјалном смислу. Сва три Гост Еспинг-Андерсонова модела државе благостања су заступљена у оквиру уније. Па ипак, капитализам је, био јаче изложен међусобном саодлучивању социјалних партнера него северноамеричка тржишно радикална или пак источноазијска - патерналистичка варијанта. Овај сплет околности се рефлектује и у анагажовају синдиката. Док је за време Европске заједнице, у шездесетим и седамдесетим годинама Европа нападана као „Европа концерна“, синдикати су мало касније у Европској унији ипак видели економско-правни оквир са шансом да суве одреднице европског социјалног модела попуне одговарајућим садржајем.

Постоји реална претња да ће се то променити. Познато је да ниједна од чланица еврозоне нема могућност да смањи вредност своје валуте да би тако повећао своју конкурентност. Ипак, уместо потцењивања своје валуте еврозона (односно немачка влада, уз асистенцију неких северних чланица еврозоне) инсистира да земље које су упале у невоље смање вредност рада кроз смањивање реалних зарада, социјалних давања и пензија.

Ово потцењивање рада је праћено наметнутим реформама тржишта рада, и тако дугорочно поткопава права радника, а тиме и позицију синдиката. Осим тога, повећања пореза на својим леђима углавном носе радници. Овако наметнута социјална регресија деценијама уназад може се посматрати најјасније у Грчкој, али и у другим земљама које су морале да „допузе“ под такозвани заштитни финансијски штит. Чак и у Немачкој се дрмају давно установљени институти као што су аутономија колективног преговарања, грански колективни уговори, колективни уговори са проширеним дејством (која се тренутно укидају у Немачкој и Француској) али и заштита од неоснованог отказа и остала изборена радничка права.

Да је овакав курс штедње у еврозони бесмислен одавно је јасно. Он не води економском расту и тиме не доприноси томе да се задуженост земаља чланица смањи. Уместо тога он повећава нагиб према рецесији, а рецесију води ка депресији. Ако се посматрају социјалне димензије „спасоносних пакета“ и са њима повезани услови за даљу помоћ, може се препознати извесни смисао оваквих програма.

Реч је о разграђивању европских социјалних система, ради коначног искључивања радника и њихових организација из учешћа из оног, што се некада звало „европски социјални модел“. Може се дискутовати о томе да ли је ово свесна стратегија банака и конзервативних политичара или само резултат објективних снага. Социјална регресија Европске уније, са својим полазиштем у Грчкој, а која се преко других јужних чланица шири на целу Европску унију јесте белодана.

Ово, наравно, не значи да Србија не треба да се труди око приступа Европској унији, напротив. Није искључено да ће европски синдикати и неке нове социјалдемократске владе покренути свеобухватну промену курса. Ипак, из српске перспективе треба увидети - а ово посебно важи за синдикате - да ЕУ није комплетиран и генијалан систем, већ једна непрестана борба.

Јединственост британских синдиката

Постоје три фундаменталне карактеристике синдикалних покрета у Британији. Прво, синдикати су настали пре пролетерских политичких покрета. Лишени било каквог модела или искуства, првобитни синдикални покрети морали су да уче кроз праксу суочени са појавом капиталистичког система.

Друга фундаментална карактеристика синдикалног покрета у Британији јесте њихов историјски континуитет. Упркос многим зловним покушајима да се уруше ови синдикати су опстали у првој половини 19. века. Тако је синдикални покрет преживео нетакнут организационо, а није га уништио ни рат ни фашизам.

Трећа фундаментална особеност британских синдиката јесте та да су они први које је буржоазија покушала да корумпира. Од тренутка када су синдикати легализовани, пошто нису успели да само нестану у складу са жељама слободног тржишта, отварају се могућности да се подмите, неутралишу или купе лидери синдиката.

ТРАГОМ - Каква је тактика синдиката суочених са потписивањем нових колективних уговора у „подржављеним“ предузећима

Припреме за борбу после избора

ЦВЕТАНОВИЋ: У Телекому и ЕПС-у треба поставити професионални менаџмент који не би зависио од „партијског кључа“ * Синдикалци у Железари хоће да сачувају постигнуто, али се боје да их Влада не услови причом „ниже плате или стечај“

Аутор: Гојко Влаовић

Након власничких промена у Железари Смедерево и Телекому Србија, синдикати у тим предузећима најављују одлучну борбу за очување достигнућа из постојећих колективних уговора.

Синдикалци у Железари и у Телекому сматрају да су раније постигнути колективни уговори доста добри и да их не треба мењати. Међутим, питање је да ли ће такав став имати и држава, односно нови приватни послодавци, ако у међувремену дође до продаје предузећа.

Синиша Прелић, председник Самосталног синдиката Железаре Смедерево, истиче да одласком америчке компаније Ју-Ес стил и преузимањем предузећа од стране државе неће доћи до било каквих битних измена.

- Колективни уговор који смо потписали са бившим послодавцима још увек је на снази и тај уговор се не може мењати. У вези с тим нема никакве дилеме. И пре доласка Американаца ми смо имали потписан уговор са претходним власником, па како је Ју-Ес стил морао да поштује тај колективни уговор, тако сада држава мора да поштује овај актуелни, истиче наш саговорник. Он додаје да је добро што је држава за симболичну цену од једног долара купила од Ју-Ес стила Железару и на тај начин сачувала предузеће. Међутим, додаје он, најбоље решење за све, па самим тим и за запослене, да се нађе нови приватни послодавац. С обзиром да су предиспозиције индустрија челика такве да се веома брзо опоравља од удараца светске економске кризе, Прелић сматра да постоје изгледне шансе да се нови купац нађе.

- Не верујем да ће се ни у том случају било шта негативно десити, односно очекујем да и тада оно што је записано у колективном уговору буде поштовано. Ако се пак нови послодавац буде залагао за нови уговор, мораће да седне и да преговара са нама синдикалцима о томе, објашњава Прелић.

...Жељко Веселиновић, председник Удружених синдиката Србије „Слога“, чија синдикална организација делује у Железари Смедерево, каже да колективни уговор истиче ове године и да очекује да нови неће бити донет пре новембра.

- Пре тога, у току маја, биће одређена репрезентативност синдиката који делују у Железари. Онда следе преговори око новог колективног уговора. Уговор који је раније постигнут са Американцима добар је за раднике, првенствено када је реч о зарадама. По мом мишљењу, држава ће покушати да „премости“ тренутну ситуацију повременим слањем људи на принудни плаћени одмор. Такође, на дуже стазе Влади је у интересу и измена неких одредби колективног уговора. Наиме, уверен сам да ће Влада предложити ниже плате за раднике. То је нешто што не одговара радницима, самим тим и синдикатима. Ми ћемо учинити све да до смањења плата не дође, међутим, бојим се да Влада једноставно не изнесе следећу тезу - или прихватите ниже плате, или предузеће иде у стечај. Ако дође до таквог условљавања, маневарски простор синдикалаца се смањује, истиче Веселиновић.

Он ипак не верује да ће се Влада на смањење плата одлучити пре избора. Не верује ни у могућност да у случају победе опозиције ситуација буде другачија, односно сматра да би властима и у том случају било у интересу да смање плате радницима.

Ивица Цветановић, председник Конфедерације слободних синдиката која у својим редовима окупља две синдикалне организације у Телекому Србија (Синдикат Телекома Србија и Јединствени синдикат Телекома Србије), каже за Форум да актуелни колективни уговор важи до средине следеће године.

- Реч је о документу урађеном још у периоду док је италијански партнер био у Телекому. Ради се о изузетно добром решењу и када тај уговор истекне, радиће се са послодавцима на његовој доради, наравно, све у интересу запослених у тој компанији - објашњава Цветановић. Он истиче да је принципијелни став КСС, када је реч о компанијама попут Телекома или ЕПС-а, да никако не треба дозволити већинску приватизацију, јер то не би било у интересу радника, али и државе.

- Стратешког партнера треба тражити, али већинског купца никако. То је наш доследни став од кога не одустајемо. С друге стране, у компанијама попут Телекома и ЕПС-а треба имплементирати професионални менаџмент који не би зависио од „партијског кључа“, већ би на одговорне положаје долазили и стручњаци који би омогућили тим компанијама боље пословање, закључује Цветановић.

Радна места приоритет

- План Владе је да нађе купца за Железару. То би наравно било добро за предузеће, али га је у овом тренутку изузетно тешко наћи. У случају да купац буде пронађен, може се десити да затражи измене одредби колективног уговора које би могле да буду на штету запослених. У том случају размотрили бисмо све легалне синдикалне методе борбе како бисмо заштитили права радника, првенствено радна места, каже наш саговорник.

Штедња јача од штрајкова

Аутор: Милош Митровић

Комбинација ригорозне штедње и отпуштања, најпростије речено, рецепт је који се за санирање економске кризе користи у сиромашнијим државама Европске уније, под кишобраном међународних финансијских институција, или ван њега. У оба случаја мере се засад успешно спроводе, насупротив вољи грађана.

Сви „спасилачки пакети“ ЕУ и ММФ-а који су у последње две године удељивани Грчкој, уз драконске рестрикције, били су праћени штрајковима и демонстрацијама, често праћеним насиљем. Опирању ономе што грчки синдикати с правом називају „сакаћењем радничких права“ придруживали су се и поједини истакнути чланови владајућих странака. Приликом прихватања услова за последњи зајам на заседању парламента у фебруару, 40 посланика отказало је послушност партијским централама и остало без мандата. Да би добила нови зајам од 130 милијарди евра уз истовремено отписивање дуга од 107 милијарди, Атина је прихватила нова смањења буџетских расхода.

Премијер Лукас Пападемос рекао је да је исплата чак и умањених плата и пензија под знаком питања (минималац је, на пример, смањен у просеку за 22 одсто, на 585 евра, а за млађе од 25 година скресан је за 32 одсто). Без посла у јавном сектору ове године остаће 12.000 људи, најављено је смањивање буџета у здравству и социјали. Почетком марта агенција Мудис је Грчку, њен кредитни рејтинг, частила оценом која се тумачи као предбанкротни ниво.

- Права радника се константно смањују - истакао је недавно један од лидера највећег синдиката ГСЕЕ Николас Кицокис, додајући да су Грчкој потребни нови избори како би „јавност могла да покаже шта мисли о свему томе“.

Шпанија се прошле године захвалила антикризним понудама ЕУ и ММФ-а, на изборима у новембру казнила премијера Сапатера, главног окривљеног за две године рецесије и незапослености која је премашила 20 одсто, два пута више од европског просека, и одлучила да покрене сопствени програм штедње. Реформе тржишта рада довешће до трајног затварања великог броја радних места, указали су синдикати и средином фебруара на улице Мадрида извели пола милиона демонстраната. Генерална унија радника и Радничка комисија, два највећа шпанска синдиката, организовали су тада протесте у још 56 градова.

Синдикати су одбили реформе којима се олакшава смањивање плата и отпуштање, али нова влада их је упркос томе усвојила. Крајем прошле године у Шпанији је било више од пет милиона незапослених, а стопа незапослености износила је 22,85 одсто. Незапосленост се утростручила од 2007., када је био забележен минимум од 7,95 одсто. Због одлуке владе да смањи издатке за образовање протестовали су крајем фебруара и студенти у Мадриду, Валенсији и Барселони где је дошло и до насиља - поред „убичајеног“ спаљивања контејнера и аутомобила на мети су биле и банке.

Услед немоћи синдиката да социјалним дијалогом зауставе реформе које сматрају штетним за запослене, поготово због неуспеха да се оне осујете на улицама, природно је да ће грађани

потражити излаз на изборима и у Француској. Наравно, под условом да верују да ће нове гарнитуре одустати од штедње, неповољних зајмова или међународних уговора који воде ка одрицању од суверенитета. Тако би, према истраживањима јавног мњења, незапосленост већа од 10 одсто (а међу млађом популацијом изнад 20) требало да на изборима дође главе француском председнику Николи Саркозију и његовој партији.

Председник који је на почетку мандата увео олакшице за најбогатије, а потом против себе многе окренуо због „закона о запошљавању и отпуштању“, сада обећава мање плате директорима и челницима јавних предузећа. Одговор су упорна предност у анкетама социјалистичког противкандидата Франсоа Оланда и јаја зафрљачена ка Саркозијевој глави пре неки дан. Виновници су, према извештајима, били „радикални социјалисти“.

Омражени и вољени

У Румунији се због лошег стандарда, штедње и корупције протестовало од јануара, а у фебруару је пала влада Емила Бока, међу грађанима омражена, а хваљена од Брисела и ММФ-а. Због реформи спроведених од почетка мандата 2008: плате у јавном сектору, где ради четвртина Румуна, смањене су за 25 одсто, пензије су замрзнуте, а порез на промет повећан са 19 на 24 одсто. Утеха би требало да буде натпросечан привредни раст, мерено просеком у ЕУ, од три одсто. Међутим, и нови, до избора привремени премијер Разван Унгуреану обећао је да неће одступити од програма штедње.

ФЕС ИНФО

Синдикални семинар и радионица у Крушевцу

Аутор: Ф. Д.

У оквиру рада Фондације Фридрих Еберт, петог марта је у Крушевцу одржан семинар у вези с пројектом „Улога синдиката у заштити права радника и светска економска криза“. Семинару је испред ФЕС-а присуствовао Бојан Лађевац, а учествовало је четрдесеторо чланова организација Самосталног синдиката града и општине.

Обрађене су теме социјални дијалог и начин остваривања успешног социјалног дијалога, као и примена колективних уговора, техника и методе преговарања, упознавање са теоријом и праксом посебних колективних уговора и колективног уговора код послодавца. Предавачи су били др Зоран Пуношевац и др Дарко Маринковић. Одржана је и радионица где су учесници били подељени у три групе.

Истрајте, браћо Грци!

Аутор: Г. В.

Удружени синдикати Србије „Слога“ у Београду код споменика Риги од Фере 29. фебруара су заједно са Новим синдикатом здравства Србије, Полицијским синдикатом Србије и Удружењем

српско-грчког пријатељства одржали скуп подршке грчким радницима под слоганом „Истрајте браћо Грци!“.

На тај начин одазвали су се позиву Европске конфедерације синдиката и још неких организација да се тај дан обележи као Дан акције у знак солидарности са радницима Грчке који се супротстављају оштрим мерама за сузбијање кризе, а које највише погађају раднике, пензионере и незапослене. Кренуло се са музиком песме „Тамо далеко“, након чега је Жељко Веселиновић, председник Удружених синдиката Србије „Слога“ положио венац на споменик Риги од Фере. Интониране су радничка химна Интернационала, а затим и химне Грчке и Србије. На позив организатора више стотина учесника скупа аплаузом је поздравило „младе другове из редова Савеза комунистичке омладине Југославије“, који, како је наглашено, редовно подржавају скупове тих синдиката који се јавно декларишу као левичарски. Активисти СКОЈ-а носили су паролу подршке прокомунистичком синдикату ПАМЕ и Комунистичкој партији Грчке. Међу окупљенима су примећени и припадници организације Маркс 21 који су присутнима делили своје новине „Солидарност“.

ПОВОДОМ - Да би се променила медијска слика о активностима синдиката у Србији, неопходан квалитетнији рад обе стране

Синдикати лежерни, новинари неупућени

У свакој редакцији требало би имати специјализоване новинаре * Према истраживању „Синдикати у медијима“, три четвртине текстова о синдикалним и темама о правима запослених чине извештаји, вести и интервјуи, док је чланака, коментара, као и аналитичких текстова тек 25 одсто

Аутор: Бојан Цвејић

Новинари који се баве синдикалним темама у Србији углавном не познају довољно ову област, па самим тим недостају истраживачки и аналитички медијски прилози о активностима синдиката и правима радника, оцењују за Форум - социјални дијалог саговорници из синдиката. Ипак, како додају, и синдикати су ти који би требало више да раде на информисању представника медија, али и организовању догађаја који ће привући медијску јавност.

Према резултатима недавно представљеног истраживања „Синдикати у медијима“, три четвртине текстова у медијима у Србији о синдикалним и темама о правима запослених чине извештаји, вести и интервјуи, док је чланака и коментара, као и аналитичких текстова тек 25 одсто. Истраживање указује да је укупно о синдикатима у анализираним штампаним медијима током девет месеци објављено 1.880 текстова или у просеку 209 месечно, односно седам дневно.

Када је реч о синдикатима, у штампи се највише писало о Савезу самосталних синдиката Србије, на који се односи скоро сваки четврти објављени текст. На другом месту је УГС Независност, иза којег следе Асоцијација слободних и независних синдиката (АСНС). На четвртном месту је Унија просветних радника Србије, потом Полицијски синдикат Србије, Синдикат правосуђа и Независни синдикат полиције. О синдикатима се најчешће писало неутрално, док у негативним текстовима доминира негативизам и сензационализам, а не критички приступ синдикатима.

Новинари који су учествовали у овом истраживању објективност медија у извештавању о синдикатима оцењују оценом 3,2 (од највише 5), а обим пажње коју медији посвећују синдикатима, оценом 2,7. Они сматрају да се медији баве синдикатима само када су у питању протестна окупљања, штрајкови и политика. С друге стране, синдикатима је замерено што немају недовољно активности када је реч о односима са медијима и јавношћу, као и да би њихове информативне службе требало да имају запаженији „наступ“ у јавности.

Потпредседник Савеза самосталних синдиката Србије (СССС) Душко Вуковић наводи за Форум да не замера ништа медијима у представљању синдиката у јавности, али да, ипак, медији немају довољно знања о терминима о којима најчешће пишу, као што је колективни уговор, социјални дијалог, преговори, права и слично. Према његовом мишљењу, у свакој редакцији требало би имати новинаре који ће бити специјализовани за ову материју.

- У сваком случају, и синдикати би требало да организују више догађаја, односно да иду логиком медија који иду за догађајем, а не желе општу причу. СССС прави догађаје, попут протеста, обележавања, активности, али свакако би то требало да појачамо. Такође, могли бисмо и више да информишемо медије о одређеним проблемима, а не само да позивамо на догађаје, објашњава Вуковић.

Генерални секретар Асоцијације слободних и независних синдиката (АСНС) Небојша Рајковић истиче за Форум да је ова асоцијација задовољна односом који имају са медијима, а да је једина замерка недостатак истраживачких и аналитичких текстова о синдикалним темама. Како сматра, требало би се у медијима бавити и узроком како би се нешто можда и решило, а не само последицама.

- Требало би да буде мање сензационализма када се извештава о синдикатима. Свесни смо да су ове теме можда мало досадне, али су суштинске за грађане. Једино медији могу да утичу на то да се нешто промени, напомиње Рајковић. Према његовим речима, основна идеја и стратегија АСНС била је да се у јавности експонира њихова председница Ранка Савић како би ова асоцијација по неком била препознатљива. У томе су, додаје он, и успели, док у наредном периоду планирају да „истакну још неке од чланова како би постали лидери“. Коментаришући резултате истраживања према којима је Ранка Савић најзаступљенија представница АСНС, он објашњава и да „новинари често траже да причају са председницом иако су неке теме везане за нешто друго“.

- Истраживање „Синдикати у медијима“ свакако ће послужити као добар показатељ у даљем раду синдиката, али и медија који се баве синдикалним активностима, наводи Рајковић.

Независност незадовољна

Драган Милановић из УГС Независност каже за Форум да ово синдикално удружење има „велике примедбе на писање листа Данас о синдикатима“, због чега њихови синдикални лидери не желе да сарађују са нашим листом. Према његовим речима, новинари који се баве овим темама не познају довољно деловање синдиката, не знају разлику репрезентативних и других синдиката, нити знају да се синдикати не могу квалификовати као већински и мањински. Он додаје да новинари када пишу о синдикатима уопште преносе само ставове СССС, не узимајући у обзир и друге.

Фудбалу не прети опасност од штрајкова

Аутор: Жива Векецки

Да спорт, фудбал поготово, није за свет одавно, а за нас онедавно, само игра, већ пре свега бизнис непобитна је истина. У складу с том чињеницом мало кога су изненадиле вести августа прошле године о штрајку фудбалера у Италији и Шпанији.

Почетак Калча је каснио пошто су фудбалери ступили у штрајк захтевајући да се укине порез на солидарност, тј. да се играчима са великим уговорима наплаћује додатни порез држави, као и да фудбалери који су у спору са клубом (по правилу играчи који туже клуб због неисплаћених плата или рата уговора) тренирају одвојено од осталих првотимаца, углавном с другим тимом, или омладинцима.

У Србији тако нешто практично није могуће. Једноставно не постоји кохезиона снага која би удружила фудбалере, била њихов репрезентативни заступник. Истина, Синдикат професионалних фудбалера „Независност“ основан је још 30. октобра 2007. године. Упркос, верујемо, великом труду и залагању не само председника Мирка Поледице, очекивани резултати су изостали и, како по сам Синдикат, још више по фудбалере, не само да се не напредује, већ се, бар је такав утисак, стагнира. Наиме, председник Синдиката Мирко Поледица, када је реч о информисању, по правилу је недоступан, секретар Мирко Лекић такође, почасни председник Станислав Караси је и заиста само „почасни“, док Алберт Нађ тврди да није потпредседник овог синдиката.

- Разговарао сам једном са Поледицом и сложио се с њим да је фудбалерима потребан синдикат и - то је све. Не само да нисам потпредседник тог синдиката, већ нисам ни члан. Ја и даље тврдим да је фудбалерима потребан синдикат, неко ко ће штитити њихове интересе, али да ли је то синдикат коме председава Поледица, нисам сигуран, тврди Нађ.

Утисак је да се Поледица и чланови Синдиката професионалних фудбалера независност ретко оглашавају у јавности. Наиме, последњи пут су се огласили када су сазвали конференцију за новинаре, на којој су стали у заштиту свог члана Драгише Пејовића, бившег фудбалера Борца из Чачка, који тврди да је утакмица Борац - Партизан (0:1, 2007) намештена („Црна књига Источне Европе“ коју је објавила ФИФПро). Фудбалски савез Србије је због ових навода поднео кривичну пријаву против Пејовића, односно Н.Н. лица, како је то појаснио генерални секретар ФСС Зоран Лаковић.

- Фудбалски савез Србије учинио је једино што је било у његовој моћи. Покренуо је поступак против Пејовића како би он своје тврдње могао да докаже. Кривичну пријаву нисмо поднели против њега, већ против Н.Н. лица због намештања и то уз предлог да се Пејовић позове као сведок. Тужилаштво је једино надлежно да се бави таквим стварима, објаснио је Лаковић.

И од тада - ништа. Председник синдиката Независност Ненад Чанак и председник Синдиката професионалних фудбалера Мирко Поледица су на ову Лаковићеву изјаву, односно одлуку

ФСС, рекли да ће „Синдикат заштитити интерес фудбалера“, „да је то притисак на Синдикат и играча“ али и „да им није циљ да смењују руководство ФСС“.

- Пејовићева прича и наши поступци нису уперени против ФСС, већ против проблема који реално постоји. Он ни у једном тренутку није поменуо ФСС нити ми тврдимо да је ФСС крив за намештаљке. Слажем се са господином Лаковићем да Савез не може све да контролише, рекао је, између осталог, Поледица

Исто то су у овом синдикату причали (и радили) и у „случају Бобана Дмитровића“, који је такође тврдио да је играо намештену утакмицу Борца и Партизана, али не ту коју спомиње Пејовић. И тада се дигла велика медијска бука и - „тресла се гора ...“. Не сумњамо да ће епилог и овог „случаја“ бити исти.

Јер, Мирко Поледица и његов тим су се очигледно уморили - последњу вест на њиховом сајту су ажурирали још пре скоро годину дана (15. априла 2011. године), сами признају да међу члановима (не зна се ни колико их има) нема ниједног фудбалера Партизана и Црвене звезде, а то вам је као да се фудбалско првенство игра без два најбоља клуба.

Елем, док постојећи синдикат (или неки нови) не успе да успостави равноправан однос са ФСС и да међу члановима има и фудбалере два наша најквалитетнија клуба, љубитељи фудбала у Србије не треба да страхују - фудбалу не прете штрајкови.

У Примери играчи „истерали“ своје

У Шпанији је штрајк имао још радикалније захтеве играча. Наиме, професионални фудбалери (Примере и Друге лиге) били су јединствени у захтеву да се играчима који не добију три плате омогући прелазак у други клуб без икаквог обештећења. На обострано „задовољство“, тј. компромисна решења, штрајкови су прекинути, а првенства са малим кашњењима су почела и засад све тече по плану.

<http://www.dnevnik.rs/vojvodina/traze-bar-deo-zaostalih-plata>

Траже бар део заосталих плата

ЗРЕЊАНИН: Други дан заредом у зрењанинском погону београдске компаније „АБС Минел Фепо“ одржан је једночасовни штрајк упозорења.

Радници незадовољни што им нису исплаћене зараде од октобра прошле године, као ни путни трошкови од августа 2011. обуставили су у среду и данас рад од 11 до 12 сати. Иза оваквог корака стала су оба репрезентативна синдиката у овој фирми - Самостални синдикат и Синдикат индустријских радника Војводине (СИРВ), а у штрајку је учествовала велика већина запослених, од укупно око 70 радника.

Председник СИРВ Зоран Еремић, којем су штрајкачи упутили допис, вели да су разлози за штрајк упозорења неисплаћене плате од октобра, новембра, децембра и јануара, и путни трошкови. Уз заостале плате радницима нису уплаћени ни доприноси за пензијско и инвалидско осигурање. За данас је заказан нови једночасовни штрајк упозорења, од којег ће радници одустати једино уколико у међувремену не постигну договор са пословодством фирме.

Председник Самосталног синдиката у „АБС Минел Фепо” Милан Максимчев рекао је за „Дневник” да штрајкачи, свесни тешке ситуације, у овом тренутку не траже да им се исплате сва дуговања, већ само део.

- Захтевамо да се сада исплати преостала зарада за октобар, а до 20. марта и плата за новембар прошле године. Такође, тражимо и да нам се намире путни трошкови за три месеца, а за сада не инсистирамо на доприносима за пензијско и инвалидско осигурање - нагласио је Максимчев.

Извршни директор „АБС Минел Фепо” у Зрењанину Никола Ружин није желео за наш лист детаљније да говори о актуелној ситуацији у предузећу. Он је нагласио да је тешка економска ситуација у земљи узрок тренутног стања у фирми и подвукао да ће београдски менаџмент разговарати са штрајкачима са циљем да се изнађе решење.

- Ми ћемо наше проблеме решити и без ваше помоћи. Не треба нам медијска подршка - додао је Ружин. Ово предузеће бави се производњом електропостројења и мерних трафостаница, углавном за извоз. Робу испоручује и Електродистрибуцији Србије. Како се могло чути у предузећу, један од разлога кашњења у исплати зарада јесте и тај што Електродистрибуција нередовно измирује своје обавезе према овој фирми.

Ж. Балабан

Путари траже паре од владе

Самостални синдикат путара Србије тражи од владе да одмах обезбеди новац за исплату зарада запослених у путарским предузећима. Синдикати упозоравају да су изменама Закона о јавним путевима паре од акцизе на деривате нафте и течног нафтног гаса одузете путној привреди и стављене на располагање буџету Србије, што је направило проблеме.

Непосредно пре усвајања буџета за 2012. годину, измењен је Закон о јавним путевима, чиме су средства од акциза на деривате нафте и течног нафтног гаса одузета путној привреди, наводи се у саопштењу. Синдикати указују да су на тај начин смањена и онако недовољна средства за редовно одржавање државних путева, па „Путеви Србије” не могу да исплаћују дугове.

У Министарству финансија, објашњавају је да је ранијих година 20 милијарди прихода од акциза одлазило директно у буџет Јавног предузећа „Путеви Србије”, док ће ове године те паре одлазити у буџет. Половина тог износа, потом ће се кроз субвенције додељивати „Путевима Србије”, а остатак остаје као приход у каси. М. У. А.